

mau ki o tatou morehu rangatira, ki nga tikanga rangatira, mo to tatou ngaro rawa ake i te ao ka whakamoea tatou ki "nga urupa o te hunga e kore nei e mate."

*To every man upon this earth
Death cometh soon or late,
And how can man die better
Than facing fearful odds,
For the ashes of his fathers,
And the temples of his gods?*

—Lord Macaulay.

*Ki ia tangata, ki ia tangata i tenei ao
He mate ano te mutunga a tona ra,,
A he aha te mate tika atu mo te tangata
I te whawhai ki nga tino kaha,
Mo nga koiwi o ona matua,
Mo nga ahurewa o ona atua?*

—Rore Makaore.

No mua noa atu i nga rao te Karaiti tenei korero, he korero no Roma. I te kaha o te hoa riri kua tanuku te matua a Roma, kua whakawhiti mai i te arawhata e whatinga ana i awa Taipera. Katahi a Horatiu ka karanga ma ratou ko ona hoa tokorua e pupuri atu te hoa riri a ko te arawhata e tukituki i muri a ratou, ara ko ratou e tuku ki te mate. No konei i puaki ai i a Horatiu enei kupu. Ka tu te tokotoru nei ki te pito o te arawhata ka rere mai nga toa o te hoa riri, putu tonu. Ka horo te arawhata ka inoi a Horatiu ki Taipera kia tehungia ia, tupou ana, ka romia e te ia o te wai, engari na te kaha ka uki uta ka ora a Roma me te iwi.

*Cowards die many times before their deaths;
The valiant never taste of death but once.
Of all the wonders that I yet have heard,
It seems to me most strange that men should fear;
Seeing that death, a necessary end,
Will come when it will come.*

—Shakespeare.

*He maha nga matenga o te tangata matakū;
Ko te tangata toa ia kotahi ano matenga,
O nga mea whakamiharo katoa kua rangona e au,
Ko te mea tino whakamiharo ko te wehi o te tangata;
No te mea ko te mate, e kore e taea te kaupare,
E tae mai, a te wa e tae mai ai.*

—Hakipia.

Na Hiha Huriu enei kupu, he tangata rongo nui no ona ra, he marohirohi, i tu hei emepara mo Roma. I awangawanga tana wahine tera ia e kohurutia, katahi ka pupuri i a ia. Ko nga kupu tenei a Hiha ki tana wahine. I tona taenga ki te